

Der Sprung, die Flucht, das Schreiben, czyli o rodzajnikach rzeczowników odczasownikowych

W języku niemieckim jest wiele możliwości tworzenia tak zwanych **rzeczowników odczasownikowych** (*substantivierte Verben*). Jak sama nazwa mówi, są to takie rzeczowniki, które powstały od jakiegoś czasownika. Dziś skupimy się na trzech metodach, które znacznie ułatwią nam naukę rodzajników. 3, 2, 1, start!

Kiedy rzeczowniki odczasownikowe mają rodzajnik **der**?

Najpierw zagadka. □ Co łączy te rzeczowniki?

- *Gang* / chód
- *Sprung* / skok
- *Stand* / stan

Rzuca się w oczy, że te wyrazy powstały od czasowników: *gehen*, *springen* oraz *stehen*. A do tego nie dostały żadnej dodatkowej końcówki, jak -ung, -heit czy -schaft. I trzecie spostrzeżenie: często w rdzeniu tego rzeczownika doszło do zamiany samogłoski – czyli od *stehen* nie powstało *Steht*, tylko *Stand*.

Dobra wiadomość jest taka, że te rzeczowniki mają rodzajnik **der**. □ A poniższa lista z wybranymi przykładami to dowód na tę zasadę:

- der **Biss** / ugryzienie – od *beißen* (gryźć)
- der **Fund** / znalezisko – od *finden* (znaleźć)
- der **Griff** / uchwyt, rączka gałka i inne – od *greifen* (chwycić)
- der **Stich** / ukłucie, ukąszenie – od *stechen* (kłuć)

Kiedy rzeczowniki odczasownikowe mają rodzajnik **die**?

A które rzeczowniki odczasownikowe będą miały rodzajnik **die**? *Fliehen* znaczy *uciekać*, a ucieczka to *Flucht*. Od *machen* możemy stworzyć *Macht*. Jak widzicie, są to rzeczowniki, które pochodzą od czasowników. A do tego mają ciekawą wspólną cechę — spółgłoskę -t na końcu. W takich przypadkach rzeczownik otrzyma rodzajnik **die**! Nie wierzycie? □ To w takim razie obejrzyjcie tę listę.

- die **Fahrt** – jazda / od *fahren*
- die **Geburt** – narodziny / od *gebären*
- die **Glut** – żar / od *glühen*
- die **Naht** – szew / od *nähen*
- die **Schrift** – pismo / od *schreiben*
- die **Sicht** – widok, widoczność, perspektywa / od *sehen*
- die **Zucht** – hodowla, chów, uprawa / od *züchten*

Kiedy rzeczowniki odczasownikowe mają rodzajnik **das**?

Niektóre rzeczowniki wyglądają identycznie jak bezokolicznik jakiegoś czasownika. Przykładem jest *das Essen* (*jedzenie*).

I tu zasada jest prosta. Wszystkie takie rzeczowniki będą miały rodzajnik *das* – i to zawsze! I piszemy je dużą literą, jak wszystkie rzeczowniki w języku niemieckim. Na pewno znacie jeszcze inne przykłady.

Oto kilka z nich:

- das **Kochen** – gotowanie
- das **Lesen** – czytanie
- das **Malen** – malowanie
- das **Schreiben** – pismo
- das **Schwimmen** – pływanie
- das **Treffen** – spotkanie

Der Sprung, die Flucht, das Schreiben, czyli o rodzajnikach rzeczowników odczasownik

Można tutaj zauważyć, że wiele takich rzeczowników po przetłumaczeniu na język polski ma końcówkę *-nie*. I gdyby się uprzeć, można stworzyć taki rzeczownik od każdego bezokolicznika:

- das Sprechen (mówienie), das Gehen (chodzenie), das Schlafen (spanie) i itp.

Ale oprócz *das Schlafen* możemy też utworzyć *der Schlaf (sen)* czy od *gehen* — *der Gang (chód)*, a od *das Sprechen* *die Sprache*. Ale wtedy znaczenie się nieco zmienia. □ Pamiętajcie, że to nie jedyne istniejące zasady! Ale o innych dowiecie się z kolejnych wpisów.